

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

**щодо проекту Закону про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо деяких положень про закриття кримінального провадження, вирішення цивільного позову в кримінальному провадженні, звільнення від кримінальної відповідальності
(реєстр. № 3520 від 25 листопада 2015 року)**

Комітет з питань правової політики та правосуддя розглянув на своєму засіданні 02 лютого 2016 року (протокол №42) на відповідність Конституції України проект Закону про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо деяких положень про закриття кримінального провадження, вирішення цивільного позову в кримінальному провадженні, звільнення від кримінальної відповідальності (реєстр. № 3520 від 25 листопада 2015 року) (далі – Законопроект), поданий народним депутатом України Парасюком В.З.

Згідно з пояснювальною запискою до Законопроекту він розроблений з метою удосконалення відповідних положень чинного законодавства, які мають надати поштовху для подальшої модернізації кримінально процесуального законодавства з урахуванням сучасних вітчизняних та зарубіжних тенденцій. Окрім того, однією з цілей Законопроекту є ефективне застосування міжнародних угод і конвенцій, які, відповідно до положень Конституції України є частиною національного законодавства, за умови їх належної ратифікації.

Законопроектом пропонується внести зміни до окремих положень Кримінального процесуального кодексу України та виключити деякі положення, що дозволить створити належні передумови для зменшення негативного впливу та зловживань особою прокурора в кримінальному провадженні, забезпечити реалізацію захисту прав та інтересів потерпілих від злочину, та належне виконання основоположних завдань, викладених в статті 2 Кримінального процесуального кодексу України.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з такого.

У Конституції України визначається, що Україна є правовою державою (стаття 1), органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України (частина друга статті 6), закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга статті 8), людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканість і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю (стаття 3), кожній людині гарантується право на свободу та особисту недоторканість (стаття 29), Конституція України передбачає можливість тримання під вартою лише за вмотивованим рішенням суду і тільки на підставах та в порядку, встановлених законом (частина друга статті 29). Частинами першою - третьою статті 62 Основного Закону України встановлено, що особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду. Ніхто не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні злочину. Обвинувачення не може ґрунтуватися на доказах, одержаних незаконним шляхом, а також на припущеннях. Усі сумніви щодо доведеності вини особи тлумачаться на її користь.

Насамперед, в контексті запропонованих Законом положень щодо надання права потерпілому звертатись до суду з обвинувальним актом за фактами, відомими йому і встановленими ним, члени Комітету вважають за необхідне звернути увагу на приписи статті 3 Конституції України, відповідно до яких, права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави. Беручи до уваги вищевказане, члени Комітету вважають, що обов'язок держави щодо здійснення правоохоронної функції не можна перекладати на громадянина, в тому числі у питаннях розкриття злочину та притягнення винної особи до відповідальності.

Окрім того, виходячи із буквального тлумачення запропонованих змін до статті 26 Кримінального процесуального кодексу України, потерпілому надається можливість звертатись до суду із самостійно складеним обвинувальним актом за фактами, встановленими ним же, що не узгоджується із вимогами чинного кримінального процесуального законодавства щодо порядку збирання доказів та проведення досудового слідства, а також, може спричинити ризики порушення встановлених статтями 28, 29, 30, 34, 62 Конституції України гарантій прав і свобод людини.

Варто зазначити, що приписами статті 340 Кримінального процесуального кодексу України передбачається підтримання потерпілим

обвинувачення в суді, однак, лише у випадку, якщо в результаті судового розгляду прокурор дійде переконання, що пред'явлене особі обвинувачення не підтверджується та відмовитися від підтримання державного обвинувачення.

Таким чином, положення Законопроекту, які покладають на особу повноваження прокурора щодо підтримання обвинувачення в суді за підготовленим ним обвинувальним актом є неприйнятним, оскільки Конституцією України функцію підтримання обвинувачення в суді покладено безпосередньо на прокуратуру (стаття 121), а Законом України "Про прокуратуру" делегування функцій прокуратури, а також привласнення цих функцій іншими органами чи посадовими особами заборонено (стаття 5).

Конституційний Суд України у своєму рішенні від 23 грудня 1997 року № 7-зп наголошував, що Верховна Рада України, приймаючи закони, не має права допускати невідповідностей щодо будь-яких положень, прямо закріплених в Конституції України (абзац 4 пункту 1 мотивувальної частини), перерозподіл конституційної компетенції шляхом прийняття закону є можливим тільки шляхом внесення змін до Конституції України (абзац 22 пункту 3 мотивувальної частини).

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Закону про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо деяких положень про закриття кримінального провадження, вирішення цивільного позову в кримінальному провадженні, звільнення від кримінальної відповідальності (реєстр. № 3520 від 25 листопада 2015 року), поданий народним депутатом України Парасюком В.З., суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

Р.П. КНЯЗЕВИЧ